

Adam Huuva

Musiker, översättare och skådespelare, Tornedalen

Min sverigefinskhet föddes i Paris

Det ingås äktenskap över gränsen och det medför att det föds nya sverigefinnar eller tornedalingar eller svenskar – var och en efter sin valda identitet. Det talas om *poikkinainti* när mannen från svenska och kvinnan från den finska sidan av gränsen gifter sig. I ett sådant äktenskap föddes Adam Huuva 1974 i Gällivare. Familjens gemensamma språk var finska, vilket inte var kutymen i en vanlig svensk-finsk familj i Tornedalen.

– Min far kunde naturligtvis svenska men han var av den åsikten, att finskan är modersmålet och hjärtats språk, därför talades det finska.

Adam var föreslagen till årets sverigefinne med motivering:

”Kulturarbetaren Adam Huuva är skådespelaren och frontfiguren i tornedalska reggae-bandet The Meänland. Adam har arbetat mycket för finska och meänkieli i sin hembygd i Tornedalen. Låten – Res dig, stå upp, tala ditt språk – beskriver kanske bäst Adam Huuvas stolthet för sitt språk och sin kultur”.

Adam var barn när familjen flyttade till Göteborg. Svenska lärde han sig i början av en tysk dagmamma och

talade därför svenska med tysk brytning. Från Göteborg flyttade familjen till Haparanda. Det var dock inga svårigheter med svenskan, och inte heller med finskan som var lekplatsernas och kompisarnas språk.

Ännu på 80-talet var det möjligt att välja finsk klass i Haparandas skolor. Adam valde den svenska, eftersom han hade någon slags aning om att svenska klassen värderades högre. Undervisning i modersmålet fick han dock i ett par timmar i veckan. Språket på rasterna i Mattilaskolan (nya namnet Marielundskolan) var finska. Adam hade en svensk kompis, som av egen vilja eller inte, lärde sig finska som vuxen i barerna, eftersom de populära barerna fanns på den finska sidan.

Adam ville uppleva den stora världen och flyttade efter studierna till ett arbete i Paris.

– Det sverigefinska i mig föddes i Paris. Jag jobbade där, men hemlängtan och längtan till Haparanda och Torneå tog över. Någon slags klassmedvetenhet föddes i mig när jag tänkte på attityden mot finnarna i Haparanda. Att finnarna tillhör underklassen, det går sämre för dem, de skiljer sig mer och de har sämre inkomster. Så förhöll sig lärarna mot oss i skolan, det kunde man läsa mellan raderna. Det påverkade också mitt val att välja skolklass, att jag valde den svenskspråkiga klassen, med möjlighet att komma med i det bättre gänget.

– Någon kan minnas mig från min skoltid som en svenske. Men när jag som vuxen efter tiden i Paris började ta upp sverigefinnarnas frågor, började jag se dem som en strukturell orättvisa och började reagera på dessa frågor. Så småningom började denna kamp kännas omöjlig, att jag var den enda, stämplad nästan som en extremist, som krävde det omöjliga, t ex tvåspråkiga fullmäktigemöten och kommunens informationsverksamhet även på finska. Det kändes som att jag med mina åsikter hade målat in mig i ett hörn.

I tvillingstaden Haparanda – Torneå fanns alternativ. Adam flyttade till Torneå. Han har också förstått hur bra tvåspråkighet fungerar i Finland, i alla fall i princip. I Torneå har han registrerat sig som svenskspråkig av ren solidaritet, eftersom han tycker att tvåspråkighet är viktigt. Därför får han alla officiella handlingar på svenska och kan känna sig tillhöra en officiell minoritet. Relationen till Haparanda hålls i liv, då Adams son går i Språkskolan i Haparanda, där han får undervisning på både finska och svenska.

Intervju: Tapio Salo

Roll-up-bild och katalogbild: Kenneth Mikko